

POLITICI LATEN VERSTEK GAAN TIJDENS EXCURSIE WNF

Waterberging in de Ardennen voorkomt overlast langs Maas

Geen enkel lid van de Vaste Kamercommissie voor Verkeer en Waterstaat liet zich zien tijdens een excursie van het Wereld Natuur Fonds op 23 april naar locaties in de Ardennen en Nederlands Limburg waar het één en ander gedaan kan worden aan waterberging ter voorkoming van pieken in de waterafvoer van de Maas. Het WNF toonde tijdens de tocht verschillende gemakkelijk te verwerven gronden langs riviertjes, die nu voor een belangrijk deel bijdragen aan wateroverlast in Nederland bij grote neerslaghoeveelheden.

Volgens Leen de Jong, manager Water van het Wereld Natuur Fonds, wordt veel te snel gezegd dat stroomopwaarts langs de Maas in de Ardennen weinig gedaan kan worden aan het vasthouden van water. De meerderheid van de dalen in het Belgische middelgebergte is breed genoeg om water te bergen, langere tijd vast te houden en vertraagd af te voeren. Bovendien bestaat een deel van de Ardennen (de Hautes Fagnes oftewel de Hoge Venen) uit veen, dat water goed vasthoudt.

Door de slechte economische positie van dit gebied en door de slechte gesteldheid van de grond, liggen veel weilanden in de beekdalen braak. Drainage van deze gronden is voor de eigenaren te duur. Volgens Alphons van Winden van bureau Strooming, die voor

het Wereld Natuur Fonds allerlei plannen op bergingsgebied op de technische haalbaarheid bekijkt, kunnen deze gronden langs de rivier gemakkelijk dienst gaan doen als overstromingsvlaktes. In verband met het reliëf in de Ardennen gaat het vaak slechts om enkele decimeters aan weerszijden van de rivier. Dat zou al voldoende zijn. Bovendien veroorzaakt het nauwelijks overlast. Op die wijze zouden rivieren als de Amblève en de Ourthe zeker tien procent van het water kunnen vasthouden, wat tot verlaging van de pieken in de Maas zorgt.

De excursie, die bedoeld was om aan te geven dat dergelijke ingrepen technisch haalbaar zijn, kon geen antwoord geven op de vraag of de betrokken partijen in België akkoord kunnen gaan met de waterbergende maatregelen. Volgens zowel het Wereld Natuur Fonds als Strooming is daarvoor nog een lange weg af te leggen. De voorstellen passen wel perfect in de ook door de Europese Unie gepropageerde stroomgebiedsbenaadering van de waterhuishouding.

De Geul

Een ander voorbeeld van het (enigszins) vasthouden van water lieten het Wereld Natuur Fonds en het Bureau Strooming zien langs de Geul bij Valkenburg. Hier is enige tijd geleden bewust er voor gekozen om de populieren langs de rivier (die daar van oorsprong niet thuishoren) als ze omvallen, in het water te laten liggen. Er liggen nu ongeveer 35 bomen in dit deel van de Geul. Hierdoor moet het water een andere weg kiezen en ontstaat een flink meanderende stroom waarin het water langzamer zijn weg naar de Maas vindt.

Venlo

In de omgeving van Venlo tenslotte toonden het WNF en Strooming een project langs de Maas (Romeinenweerd), dat als voorbeeld fungeert van natuurontwikkeling langs de rivier als alternatief voor kadeverhoging. De verhoging van de kades vormt in Venlo een heet hangijzer. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft vorig jaar besloten de kades langs de Maas bij Venlo, Roermond en Gennep te verhogen om in ieder geval 70 procent van de bevolking van deze gemeenten beter te kunnen beveiligen tegen overstromingen dan op dit moment. Staatssecretaris De Vries ziet de kadeverhogingen als enige mogelijkheid om al voor 2006 een zekere veiligheidsgarantie te kunnen bieden aan de bevolking langs de Maas. Meer duurzame alternatieven kunnen op deze korte termijn volgens haar niet uitgevoerd worden.

De gemeente Venlo echter heeft in samenwerking met het reeds genoemde Bureau Strooming het plan Maascorridor opgesteld, wat juist uitgaat van verlaging van de uiterwaarden en waar mogelijk de aanleg van nevengeulen. Deze maatregelen passen volgens Venlo beter in het sinds kort geldende rijksbeleid van meer ruimte geven aan de rivier. Volgens de Venlose wethouder Peter Freij van Staatsbosbeheer, mobiliteit en natuur en milieu leiden kadeverhogingen tot een opstuwend effect en een verplaatsing van de hoogwaterproblemen. De bergingsgebieden, waartoe ook de stad Venlo behoort, krijgen dan te maken met hogere waterstanden. Bovendien bieden hogere kades geen maatschappelijke meerwaarde in de vorm van een fraaiër stadsbeeld, natuurontwikkeling of mogelijkheden tot recreatie en toerisme.

In de zogeheten Zandmaas lagen van oudsher geen kades in verband met de terrassenopbouw van de uiterwaarden.

Het plan Maascorridor zorgt volgens Alphons van Winden van Strooming voor een verlaging van de waterstand in Venlo met 23 cm, maar ook in Roermond zorgt een verbreding van de Maas nog voor een 7 cm lagere waterstand. Uitvoering van de plannen levert verder zo'n 250 hectare 'nieuwe' natuur op. Maascorridor vergt wel twee keer zo veel geld als verhoging van de kades bij de drie genoemde gemeenten, namelijk tien in plaats van vijf miljoen gulden. En uitvoering van alle werkzaamheden kost wel ongeveer tien jaar. Maar het draagvlak is volgens de gemeente Venlo groot. Zo ondersteunen de waterschappen Peel en Maasvallei en Roer en Overmaas het plan Maascorridor, evenals het Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer en het Wereld Natuur Fonds. ■

De Amblève.

